

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Ai Pro Tēsagias En Nikaia. Prōtēs Synodu Epistolai. Epistolae Qvae
Antecesservnt Concilivm Nicaenvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

ANNO CHRISTI 325.

tribus constituta, nec permiserim, nec patiar aliqua nouitate violari, &c. Sanctus Gregorius sicut sancti euangelii quatuor libros, sic quatuor Concilia suscipere & venerari se fatetur, Nicænum scilicet, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Calchedonense. & alibi inquit: Nos generales Synodos a Nicæna incipientes, cum reliquis quatuor veneramur, quia ipsam sequentes in cunctis sententiis unanimes concordant.

Epist. 24. lib. 1.

Epist. 53. lib. 7. In dict. 2.

ΑΙ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΝ ΝΙΚΑΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. ΕΠΙΣΤΟΛÆ QUÆ ANTECESSERVNT CONCILIVM NICÆNUM.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ. ΕΠΙΣΤΟΛΑ ΑΛΕΧΑΝΔΡΙ episcopi Alexandria.

Τῷ ἡμισυπάλῳ ἀδελφῷ καὶ ὁμοψύχῳ Ἀλεξάνδρῳ, Ἀλέξανδρῳ ἐν κυρίῳ χαίρειν. Carissimo fratri & unanimi Alexandro, Alexander in Domino salutem.

Eufr. lib. 4. cap. 1.

ΗΦΙΛΑΡΧΟΣ ἦν μὲν ἡγεστὸν αἰθερόπικρον ἐφελγυρῶν πρεσβύτης τῆς δοκούσης αἰετῆς μετρίως παροικίας πέφυκεν ἐπιβουλήν, διὰ ποικίλων παρὰ φάσεων ἦν ποιούτων ἐπιβουλήν τῆ ἐκκλησιαστικῆ βίσεως. οἱ σκληροὶ μὲν οὖν ἦν ὑπὸ τῆ ἐνεργουῦτος ἐν αὐτοῖς διαβόλου εἰς πλεονεξία αὐτοῖς ἠδονῶν, πάσης δὲ λαβείας ἀποσιγήσαντες, πατοδοσι τῆς κρίσεως τῆ θεοφύλαξ. ἀλλ' ὡν ἀναγκαῖον ἡμῶν τῶ παρόντι δηλώσαι τῆ ὑμετέρῃ βίσεως, ἵνα φυλάτῃτε ἐδὼν ποιούτοις, μή τις αὐτῶν ὁμιλήσῃ καὶ τῆς ὑμετέρῃς παροικίας ἐπιβουλήν, εἴτε δι' ἑαυτῆν, εἴτε δι' ἄλλων ἱκανοὶ ἦν ὑπο-

EST quidem propositum hominibus improbis, in quorum animis inexplebilis honoris & pecuniae cupiditas insita est, ut ecclesiis, quae videntur plus habere dignitatis, ex occulto insidiantur; qui per varias ac multiplices vias sinceram ecclesiae pietatem oppugnare non cessant. Nam impulsu diaboli, qui vim suam in eorum animis exercet, in furorem acti, ad voluptates quae forte se offerunt, feruntur praecipites; atque ab omni pietate refugientes, timorem diuini iudicii proterunt. De quibus ego, qui inde non parum acceperim incommodi, necesse habui vestrae pietati significare, ut id generis homines sedulo deuitetis, ne forte quisquam illorum audacia fretus, vel per seipsum, vel per alios (sunt enim pra-

Ex Theod. lib. 1. cap. 4.

stigiatores ad simuladā fraudem, atque adeo inferendam ex se apti & comparati) vel per literas omnis mendacii elegancia & suavitate sic conditas, vt simplicis ac sinceræ fidei hominem facile a veritate abtrahant, in vestris ecclesiis erroris sui imprimat vestigia. Nam Arius & Achilles nuper facta coniuratione, dum Colluthi ambitionē imitari student, cum in eo vitiositatis genere lōge superarunt. Ille enim hos ipsos accusans, improbo suo proposito habuit quod pratexeret: hi autem cum illius nundinationem, qua Christum ipsum vendidit, animaduertēt, non amplius ecclesiæ legibus subiecti esse sustinuerunt; sed speluncis latronum sibi constructis, Conuentus in illis sine intermissione agere, noctes diesque Christo & nobis maledice obtrectare, omnem apostolicam & piam doctrinam criminari, simulatione Iudaica officinam ad Christum oppugnandum instruere, diuinitatem Saluatoris nostri inficiari, cum ceteris hominibus nihilo præstantiorem prædicare, vocibusque omnibus pro eius salutari in carne œconomia, & abiectioe sui nostra causa sucepta, ex sacris literis selectis, iisdem impiam suam prædicationem corroborare; & verba, quibus aeterna eius diuinitas & gloria vna cum Patre ineffabilis confirmatur, auerfantes, subuertere nituntur. Quippe impiam gentilium & Iudæorum de Christo opinionem defendentes, suam ipsorum laudem ab iis (quantum fieri potest) venari; & in quibus eis ludibrio sumus, omnia enixe confectari student. Seditioes porro in nos quotidie concitare, graues ciere persecutiones, & interdum lites per muliercularum

κείνασαι πρὸς ἀπάτην ὁ γνή-
τες ἢ διὰ γραμμάτων ψευδῶς
κακομυθίαν, καὶ δυναμῶν
ὕφαρσίαι ὡς ἀπλή πῖσι καὶ ἀκε-
ραῖα προσεχρηκότα. Ἀρξὶ γρῶ
Ἐ Αχιλλῆος σιωμοσίδου ἑναρχος
ποισιμῶροι, πῶν Κολλούτου φι-
λαρχῶν πολὺ χεῖρον, ἢ ἐκείνος, ἐ-
βήλωσαν. ὁ μὲν γρ᾽ αὐτοῖς πύπτις
ἐγκαλῶν, τ᾽ ἐαυτῶ μοχθηρᾶς πρε-
δύσεως ἔβρε πρὸ Φασιν ὁ δὲ πῶν
ἐκείνου χρεῖσμπορείαν θεωροῦ-
τες, ἐκ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ὑποχί-
ελοι μὲν ἐκαρτέρησαν, ἀλλ᾽ ἐαυ-
τοῖς ἀπὸ λαοῦ ληστῶν οἰκοδομήσαν-
τες, ἀδιαλείπτως ἐαυτοῖς πρεσποι-
οῦται σιωδοῖς, νύκτωρ τε καὶ μεθ᾽
ἡμέραν ἐν πάσι καὶ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν
διαβολαῖς ἀσκοῦμῶροι, οἱ πάντες τ᾽
δοξολογικῆς δόξης κατε-
γροῦντες, ἰουδαϊκῶ προσήματι
χρεῖσμάχον σιωκρότητα ἐργασή-
ει ὡς τ᾽ ἐδόθηται τῶ σωτήρι ὁ ἡμῶν
δυνούμῶροι, καὶ τοῖς πάνσιν ἴσον ἐπὶ
κρυάσονται, πᾶσάν τε αὐτῶ τ᾽ σω-
πέλου οἰκονομίας καὶ δι᾽ ἡμᾶς πα-
πνώσεως φωνῶν ἐκλεξάμενοι,
ὅς αὐτῶν σιωαγίρην πρέσονται τ᾽
ἀσεβείας ἐαυτῶν τὸ κηρυγμα, τῆς
δεχθῆναι θεόπτος αὐτῶ, καὶ πρὸς τῶ
πατρὶ δόξης δλέκτου σῶν λόγους
δοξοφρόμῶροι. τ᾽ γρῶν ἐμλιῶν
τε καὶ Ἰουδαίων ἀσεβῆ πρὸ Χριστοῦ
δόξαν κρεπύοντες, τ᾽ πρὸ αὐτῶν
ἐπαμνον ὡς ἐνὶ μάλισσι πρεσῶνται,
πάντα μὲν, ὅσα καθ᾽ ἡμῶν πρὸς αὐ-
τοῖς γαῖται, πρεσματῶν ὁμῶροι,
σάσης ὅ ἡμῶν καθ᾽ ἡμέραν ἔ δια-
γμοῖς ἐπεγείροντες. ἔ τῆτο μὲν δι-
καθήρα συκροποῦντες δι᾽ ἐντυ-

ANNO
CHRISTI
325.

* a. 325.

χας γυναικείων ἀπάκτων, ἀή-
 πάτησαν τὸ τοῦ ὁ Χριστιανισμὸν
 διασύροντες, ἐκ τῶν ἀειζήτων πᾶ-
 σαν ἀγμὰν ἀσέμνως τὰς παρ' αὐ-
 τοῖς νεώτερας· διὰ καὶ τῶν ἀρρήκ-
 τῶν τῶν Χριστοῦ χιτῶνα, ὃν ὁ δῆμοι
 διελείν ἐκ ἐβουλόσαντο, αὐτοὶ ἄ-
 σαι ἐπόλησαν. ἡμεῖς μὲν οὖν, ἀ καὶ
 τῶν βίω αὐτῶν, καὶ τῆ ἀνοσίῳ ἔπι-
 χήσῃ σφίσι, διὰ τὸ λυθάνην,
 βεβδέως ἐπῆσαντες, παμφη-
 φείπῃς πρὸς κοινῆς Χριστοῦ τῆ
 * δότῃτα ἐκκλησίας ἐξηλάσαντες,
 ὡς τῆς πρὸς κοινῆς Χριστοῦ τῆ
 δότῃτα σμικρῶν δυνάτεω, ἐπεχίρησθε
 ὁ ἀειδρομαῖς, ἡρώμῃοι καὶ ἡ-
 μῖν, παρεκβαίνην πρὸς ὁμο-
 φρονας συλλέπτουργεῖς, ἡμίμαλι
 μὲν εἰρήνης καὶ ἐνώσεως, ὡς ἴσασιν
 ἱσσοκρινόμῃοι, τὸ δὲ ἄλλῃσι, σιω-
 αρπῆσαι ἵνας αὐτῶν εἰς τὴ ἰδίαν
 νόσον διὰ χριστολογίας σπουδαζόν-
 τες, καὶ συμμιλάτεσθε ἡμίματα
 παρ' αὐτῶν ἀπουῶται, ἵνα παρανα-
 γινώσκοντες αὐτὰ τοῖς ἱσῶ αὐτῶν
 ἡπατημῃοῖς, ἀμετανοήτοις ἐφ' οἷς
 ἐσφάλησαν κατασιδάζωσιν, ἐπι-
 τελομῃοῖς εἰς ἀσέβειαν, ὡς αὐ
 συμψήφοις αὐτοῖς καὶ ὁμοφρονας
 ἔχοντες ἐπισκόποις, οὐχ ἀπὸ γουῶ
 παρ' ἡμῖν πονηρῶς ἐδίδαξαν τε καὶ
 διεπράξαντο, ὁμολογοῦσιν αὐ-
 τοῖς, δι' αὐ καὶ ἐξώθησθε· διὰ ἡ σιωπῆ
 ταῦτα πρὸς διδάσιν, ἡ πεπλασιέ-
 νοῖς λόγοις καὶ ἐγράφοις ἐπισκιά-
 ζόντες ἀπατώσιν. πῶσαν ὡς γουῶ
 καὶ βωμολόχοις ὁμιλίαις τῆ φθορο-
 ποιῶν αὐτῶν διδασκαλίαν ἐπικρύ-
 πτοντες, σιωαρπῆσαι ἵσῃ εἰς ἀ-
 πάτην ἐκκλείμῃον, ἐκ ἀπὸ ἡμῃοῖς

impurarum sermones, quas ipsi in
 fraudem impulerunt, intendere:
 nonnunquā religionem Christianā,
 suas tenellas iuueculas per singulas
 plateas turpiter circūducendo, gra-
 uissimis contumeliis afficere: quin
 etiam inconstabilem & indissolubilem
 Christi tunicam, quā carnifices no-
 luerūt discindere, hi discerpere nō
 dubitarunt. Nos igitur (sicut scele-
 rata eorum vita, & conatus execra-
 bilis postulat) suffragiis omnium
 tandem, licet sero propter rei igno-
 rationem istud fimus aggressi, ec-
 clesia, quæ Christi diuinitatem a-
 dorat, illos eiecimus, vt adoratio-
 nem quæ Christi deitati debetur,
 minuentes. Itaque hi circumcurre-
 re hac illac, quo nobis obtrectent,
 defletere ad collegas nobiscum in
 eadem fide consentientes, specie
 quidem pacem & concordiam si-
 mulate petere, sed reuera moliri,
 vt per sermonis lenocinia nonnul-
 los eorum in sui morbi contagio-
 nem pertrahant: literas quoque ab
 illis blandiores petere, vt coram
 iis, quos errore implicarint, eas le-
 gentes, suæ prolapsionis impoeni-
 tentes reddant, atque ad impieta-
 tem assuefaciant, quasi episcopos
 suæ sententiæ & opinionī consen-
 tientes haberēt. Nam nec illis con-
 fiteri volunt ea quæ tam nefarie
 impieque apud nos cū docuerunt,
 tum fecerūt, quorum gratia eccle-
 sia expulsi sunt: sed vel silentio tege-
 re, vel partim sermonibus commē-
 titiis, partim literis veteratorie scri-
 ptis obscurare nitūtur, quo eos dolo
 deludant. Quapropter colloquiis
 tum probabilitate, tum facetiis di-
 cacibus refertis, perniciosam suam
 doctrinam tamquam velis obten-
 dentes, hominem simplicē & frau-
 di expositum in suum errorem rapiunt:
 quin etiam ab obtrectando

Ioan. c. 19.
v. 25.

ANNO
CHRISTI
325.

apud omnes nostræ sanctæ piæque religioni haudquaquam se abstinent. Vnde fit, vt nonnulli qui eorum literis subscribunt, in ecclesiam eos recipiant: quod factum (mea quidem sententia) maximam infamiae notam collegis nostris, qui illud ausi sunt, inuulsi; qui non modo id quod Canon apostolicus non permittit, faciunt, sed eorum contra Christum conatū plane diabolicū, qui illis inest, vehementiorem efficiunt. Quocirca, fratres carissimi, abiecta cunctatione, ingenii mei vires, quo istorum vobis infidelitatem significarem, excitavi: qui asserunt, tempus aliquando fuisse, cum non esset filius Dei; postea factum, cum non ante existerit: talem fuisse tum, cum factus erat, qualis quisque homo est. omnia enim Deum ex nihilo fecisse. Qua sententia Dei filium in creatione omnium rerum, siue rationis sunt illæ participes, siue expertes, concludunt. Quibus etiam consequenter addunt, cum natura posse mutari, virtutis & vitii capacem esse. Itaque hoc posito, eum ex nihilo factum, literarum sacrarum, quæ Verbi Dei æternitatem, immutabilitatem, sapientiæ Verbi diuinitatem (atque ista sunt Christus) docent, prorsus labefactatur auctoritas. Est enim in nostra quoque situm potestate (istæ ecclesiæ pestes aiunt) filios Dei fieri, non aliter atq; ille factus est. Scriptum namque esse: *Filios genui, & exaltavi*. Ac cum illis obiicitur sententia, quæ deinceps sequitur: *Et ipsi spreuerunt me*; quod plane naturæ Saluatoris, qui est natura immutabilis, repugnat: tum omni exuta erga Deum pietate ac reuerentia, aiunt, Deum, cum præscientia & præfensione prænouisset, neutiquā

Isa. c. l. v. 2.

ἢ τῶν ἁπάντων πᾶσι συκοφαντῶν τὴν ἡμετέραν πίστιν. ὅθεν καὶ συμβάλλεται τὰς τοῖς γραμμασίαν αὐτῶν ὑπογράφοντας, εἰς ἐκκλησίαν εἰσδέχεσθαι μεγίστης, ὡς οἶμαι, διαβολῆς ἡπικερμῆς τοῖς τῶτο πολυμῶσι συλλειτουργοῖς, τῶ μῆτε τὸ δοξολογικὸν καὶ ὄνα τῶτο συχαρεῖν, ἀλλὰ καὶ ὑπεκκαίειν τὸ ἐπὶ αὐτοῖς διαβολικῶς καὶ Χερισθὸν ἐνέργειαν. διὸ καὶ οὐδὲν μελλήσας, ἀραπῆτοι, δηλώσαι ὑμῖν τὸ τοιοῦτον ἀπίσταν, ἐμαυτὸν διηθένησα, λεγόντων, ὅτι ἡμεῖς ποτε, ὅτε ἐκ τῶ ἰσθμοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ γέγονεν ὑπερῶν ὁ ἀσθενέστερον μὴ ὑπάρχων, τοιοῦτον γὰρ ἡμῶν ὅτι καὶ ποτε γέγονεν, ὅσα καὶ πᾶσι ἐπιπέφυκεν ἀνθρώποις πάντα γὰρ φησὶν, ὁ θεὸς ὅτι ἐκ ὄντων ἐποίησε σωμα ἀλαμβανόντες τῆ τῆ ἀπύπτων λογικῶν τε καὶ ἀλόγων κτίσεις καὶ ἡμῶν τῶ θεοῦ. οἷς ἀπολούδως καὶ φασὶν αὐτῶν τρεπίσης ἐπὶ φύσεως, ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἡπικερμῆς, καὶ τῆ ὅτι ἐκ ὄντων ὑποστάσις, καὶ τῆς θείας τῆ ἐπὶ αὐτῶν αἰεὶ σωματικῶν ῥουῶντες γραφᾶς, αἱ τὸ ἀπρεπίον τῶ λόγου καὶ τῶν θεότητων τῶ σοφίας τῶ λόγου σημαίνουσι, ἃ ὅστιν ὁ Χερισθός. διωμάθηα γουῦ καὶ ἡμεῖς, φασὶν ὅτι ἀλάστορες, ἡοὶ γὰρ ἐστὶν τοῦ θεοῦ, ὡς ἀπὸ κακῶν γέγραπται γὰρ, ἡοὶ ἐγγύνησα καὶ ὑψώσα. ἡπικερμῆς ὅτι αὐτοῖς τῶ λέγοντος ἐξῆς ῥητῶν, αὐτοὶ δὲ με ἠδέτησαν ὅτι οὐ φύσικόν ἐστὶ τῶ σωματικῶν ὅτι φύσεως ἀπρεπίου πάσης ὡς βεβαίας ἐαυτῶν ἐρημώσαντες, τῶ φασὶ, πρὸς γὰρ καὶ πρὸς τῶν ἐπιπέφυκεν αὐτῶν εἶδοτα τῶ θεόν, ὅτι ἐκ ἀπύπτων

AN
CIB

* αιμ

* αιμ

ANNO
CHRISTE
325.

ἀδεήσας, ὄξειλέχθαι αὐτὸν ἀπὸ
 πάντων. οὐ γὰρ φύσις καὶ κατ' ἕξασ-
 ρέθον τῆς ἄλλων ἡν ἔχοντα ἡ οὐτε
 γὰρ φύσις ἡ ὁμοίως ὅτι τῆς Θεοῦ, Φα-
 σίν, οὐτέ τινα ἔχον ἰδιότητά περὶ
 αὐτὸν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν περιήτης τυχαί-
 νοντα φύσεως, διὰ τῶν ὀπιμέ-
 λειαν καὶ ἀσκησιν μὴ τρεπόμενον
 ἐπὶ τὸ χεῖρον, ὄξειλέχθαι ὡς εἰ καὶ
 Παῦλ^ο τὸ το βιάσαστο καὶ Πέτρος,
 μηδὲν διαφέρειν πούτων τ' ἐκείνου
 ἡ ὁμοίως εἰς ἑσφάσασιν τ' φρενοβλα-
 τοῖς τῶν διδασκαλίας, καὶ τῶν
 γραφῶν ἐμπεδοκλήτους, καὶ ἑσφά-
 σατοῖς τὸ ἐν ψαλμοῖς περὶ Χε-
 σοῦ ῥητὸν οὕτως ἔχον ἡγάπησας δι-
 καμοσύλω, καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν·
 διὰ τῆς ἔχουσε σε ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἑ
 ἔλαμον ἀγαλλιάσεως ἑσφά τοῖς με-
 πόροις ἑ. ἑσφά μὲν οὐκ ὅτι ὁ ἡ ὁμοίως
 Θεοῦ οὐτε ὄξει ἐκ ὄντων γεγενῆσθαι, οὐτε
 ἑσφά ποτε, ὅτι ἐκ ἑσφά, αὐτὰρ κησ πη-
 δούσαι Ιωάννης ὁ διαφελιστής, γε-
 φων οὕτως ἑσφά αὐτῶν· ὁ μονογενῆς
 ἡ ὁμοίως ὡς εἰς τὸ κὸλπον ἑσφά πατρός. προ-
 νοοῦ μὲν γὰρ ὁ Θεὸς δεικνύσασ
 διδασκαλίας ἀλλήλων ἀχῶρεσαι
 ἑσφά γὰρ δύο, τὸ πᾶσι καὶ τῶ
 ἡ ὁμοίως, ὄντα αὐτὸν ἐν τοῖς κὸλποις τῆ
 πατρός ἡ ὁμοίως. ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅτι
 τοῖς ὄξει ἐκ ὄντων γενομένοις ὁ λό-
 γος ἑσφά οὐ σωμαθεμεῖται, πᾶν-
 τα δὲ αὐτῶν γεγενῆσθαι ὁ αὐτὸς φη-
 σιν Ιωάννης τὸ γὰρ ἰδιόθεν αὐτῶν ἡ
 ὀπιμασιν ἐδηλωσεν εἰπὼν· ἐν ἄρχῆ
 ἡ ὁμοίως ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἡ ὁμοίως
 Θεοῦ, καὶ Θεὸς ἡ ὁμοίως πᾶντα δι-
 αὐτῶν ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτῶν ἐγένετο
 οὐδὲ ἐν, ὁ γὰρ πᾶντα δι-
 αὐτῶν ἐγένετο, πῶς ὁ τοῖς γενομένοις
 Concil. Tom. 2.

ipsum aspernaturum, idcirco ex
 omnibus elegisse. non enim eum
 aut natura, aut prerogatiua quid-
 quam prater ceteros filios habuif-
 se (nullum namque natura filium
 Dei esse affirmant, neq; quemquam
 esse qui vlla cum eo proprietate
 coniunctus sit) sed cum esset natu-
 ra mutabili, & propter singularem
 in vita & moribus rite instituendis
 diligentiam ac studium non ad vi-
 tia deflecteret, Deum illum elegif-
 se; adeo vt Paulum & Petrum, si in
 hoc & ipsi obnixe incubuissent, eo-
 dem modo futuros fuisse asserant
 filios Dei, quo ille fuit. Ac quo in-
 fanam & pestiferam suam doctri-
 nam confirment, etiam in ipsas scri-
 pturas vim faciunt, & sententiam
 in psalmis de Christo traditam,
 quæ ita se habet: *Dilexisti iustitiam,*
& odisti iniquitatem; propterea un-
xit te Deus Deus tuus oleo letitiæ pre-
participibus tuis; ad suum institu-
tum detorquent. Verum quod fi-
lius Dei non creatus fuerit ex nihi-
lo, neque tempus fuisse cum non
erat, Ioannes euangelista abunde
fatis docet. Sic enim de illo scribit:
Vnigenitus Filius, qui est in sinu Pa-
tris. Cum enim diuinus ille magi-
ster docere instituerit, Patrem &
Filium duas res esse quæ separari
nequeunt, Filium in sinu Patris esse
dixit. Quin etiam, quod filius Dei
non sit rebus ex nihilo creatis an-
numerandus, idem Ioannes osten-
dit, cum dicat, Omnia per ipsum
facta esse. Nam proprium eius sub-
sistentiæ modum declarauit his ver-
bis: In principio erat Verbum, &
Verbum erat apud Deum, & Deus
erat Verbum. omnia per ipsum facta
sunt, & sine ipso factum est nihil
quod factum est. Quod si omnia per
ipsum facta sunt, qui fieri potest, vt
is qui rebus creatis essentiam in-

* ἀπομνημονεύματα

* ἀπομνημονεύματα

Pf. 44. v. 8.

Ioan. c. 1. v. 18.

Ibid. c. 1. v. 3.

Ibid. v. 1.

dulferit, quodam tempore non fuerit? Nulla enim ratio vult, vt quod creat, eiusdem sit cum creatis naturæ. Quod si ipse fuit in principio, & omnia per ipsum facta sunt, creataque ex nihilo (nam quod est, ac subsistit, illis quæ fiunt ex nihilo, contrarium est, vehementerque repugnat; cum alterum, nullum esse interuallum inter Patrem & Filium, neque illud vlla animi cogitatione posse informari; alterum, mundum ex nihilo conditum ostendat:) perspicuum est, mundum habere nuperam generationem, quippe cum omnia a Patre per Filium talem esse sententiæ originem consecuta. Itaque sanctissimus Ioannes, cum illud, *Erat*, quod est Verbi Dei proprium, immensum esse, & longe supra mortalium captum & cognitionem positum animaduerneret; eius genesim, creationemque dicere noluit, nec ausus est syllabis iisdem auctorem rerum & res ipsas nominare: non quod Verbum Dei ingenitum sit, (nam solus Pater est ingenitus) sed quod ineffabilis vnigeniti Filii Dei subsistentia non modo solertem intelligentiam euangelistarum, verum fortasse etiam angelorum comprehensionem longe superat. Itaque meo quidem iudicio, ne in piis quidem numerandi sunt, qui in istarum rerum inquisitionem intrare non dubitant, spreta reiectaque illa sententia: *Aliora te ne quaras, & sublimiora te ne scruteris.* Quod si cognitio multarum aliarum rerum, quæ sunt sine dubio his longe imperfectiores, comprehensionem fugiat humanam (quales sunt illæ, de quibus Paulus sic loquitur: *Quæ oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, ea quæ preparauit Deus diligentibus se: qua-*

Ecclesiæ. 3.
v. 22.

1. Cor. c. 2.
v. 9. ex Esai.
c. 64. v. 4.

τὸ εἶναι χαρισάμενος, αὐτὸς ποιεῖ ἐκ
 λῶ; οὐ γὰρ πὸς ὁ λόγος τὸ ποιῶν
 τοῖς γυρομένοις τὸ αὐτῆς εἶναι φύσεως
 διορίζεται. εἰ γὰρ αὐτὸς μὲν λῶ ἐν
 δεξιῇ, πάντα ἃ δι' αὐτῆς ἐγένετο, καὶ
 εἰς ἐκ ὄντων ἐποίησεν· ἐναντίον ὅθεν
 δοκεῖ τοῖς εἰς ἐκ ὄντων γυρομένοις
 τὸ ὄν, καὶ ἀφ' ἑσθ' ὁσφ' ὁδρα. τὸ μὲν
 γὰρ μέγα ἐξυπαρξὸς καὶ ἕως οὐδὲν δεῖ
 κτιστὴν εἶναι διάστημα, οὐδ' ἀχειλι-
 νὸς ἐννοίας τῆς τοῦ φαντασάμεναι τῆς
 ψυχῆς δευαμένης· τὸ ἃ εἰς ἐκ ὄν-
 των δημιουργεῖται τὸ κόσμον, νεω-
 τέρον ἐστὶ τὸ ὑποστάσεως καὶ ποσῶ-
 σφάτον πλὴν γένεσιν, ὑπὸ τῆς πατρὸς
 διὰ τῆς ἕως πάντων εἰληφῶτων πλὴν
 ποιῶν οὐσίωσιν. μακρὸν γυνὴ
 θεωρήσας τὸ θεοῦ λόγου, τὸ λῶ, καὶ
 ὑπερᾶρον τὸ τὸ γνησιῶν διανοίας, ὁ
 ἀλαβέστας Ἰωάννης, γένεσιν αὐ-
 τῆς καὶ ποιῶν ἀπηξίωσεν εἰπεῖν, εἰ δὲ
 τῆς ὁμοσιότητος συλλαβῆς τὸ ποιῶν
 τοῖς γυρομένοις ὀνομάσαι τολμή-
 σαι· ἐχ' ὅτι ἀγγέλιος ἦν ἐν γὰρ ἀγγέ-
 νητον ὁ πατήρ· ἀλλ' ὅτι διανοίας μὲν
 τὸ ἀσφελιστῶν, τὰ καὶ ἃ καὶ ἀγγέλων
 καὶ ἀλαβέστας ὑπερᾶρον εἰπεῖν ὅτι ἔ-
 μονογυνοῦς ἕως εἰς ἀνεκδήγητος
 ὑπόστασις. δις ἐστὶ ἐκ ὀμει * λο-
 γισμένοις ἐπὶ μέγεθος τούτων ἐπε-
 σοπάντι τολμήστας, διὰ τὸ ἀνήκουον
 εἶναι, χαλεπώτερον σου μὴ ζῆται, καὶ
 ὑψηλότερον σου μὴ εἰδέταξ. εἰ γὰρ
 ἐτέρον πολλῶν ἢ γνώσις, καὶ πύ-
 των ἀσυκρίτως κοροβωτέρον, κέ-
 κρυπται πλὴν ἀποσπίνλυ κατὰ λη-
 λιν· οἷα ἐστὶ τὸ Πάυλω· ἃ ὁ
 φθαλμὸς ἐκ εἶδε, καὶ οἶς ἐκ ἤκουσε,
 καὶ ὅτι καρδίαν ἀνθρώπου ἐκ ἀνέ-
 βη, ἃ ἠτόμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶ-

ANNO
 CHR.
 325

AN
 CHR
 325

ANNO CHRISTI 325.

ον αυτον. Αλλα και τα αστερα Φη-
σιν ο θεος τω Αβρααμ ζυθμη-
σαι μη δυνασαι. και εν, αμμυ
θαλασων, και σαρονας υετες, Φη-
σι, ως εξαεθμισ; πως αν πε-
σειργασαι το ως πτω τω θεο λο-
γου υαωσαν, εκ τος ει μη με-
λαχολικη διαθεσι λιφθεις τυ-
χαιοι; ωει ης τω περιφουλικον
πρωμα φησι: πτω ημεαν αυξ ως
δηηοται; ω και αυτος ο σωτηρ
ημω, εδν παντων διεργατων τω
εν κοσμο κίνας, πτω ωει τυ-
πων γωσιν αυτων λοφορησαδαι
εαποδασε πασι μη ουω αυτωις α-
φυσικον εη λεγων εις καταλη-
ψιν, μονω η τω πατει ανακιδαι
πτω τω θεοπατου τουτου μωσειου
ειδησιν ουδεις ρδ εγω ης εδν ο
υος, λεγων, ει μη ο πατηρ και
πατερα ουδεις εγω, ει μη ο υος.
ωει ου και πατερα ομα λε-
γαν τω μωσειον μου εμοι και πωις
εμοις. οπ δε μαριωδες τω, εη εκ
οντων υον γερονειαι φρονειν,
ρηονικω εροντα πτω περιβολω,
αυτωδεν δεικνυται τω, εη εκ ον-
των, καν αγνωσιν αιδητοι πτω
της φωνης αυτων μαριαν. η ρδ
ρηονοις εμπολιτδεδαι δει τω, εκ
λω, η αιωνος ιενι διασηματι. ει
τονω δληδες τω, παντα δι αυξ ε-
ρηετ, δηλον οπ και πας αιων, και
ρηον και διασηματα, κη τω, πο-
τε, εν οις τω, εκ λω, διελοκειται, δι
αυξ ερηετο. και πως εκ απιδαι-
νω, και ρηονοις, και αιω-
νας, και καιροις, εν οις τω, εκ λω,
συμπεφυρται, ποιησαντα, αυτων
ποτε μη ειναι λεγαν; αδιανοητον
Concil. Tom. 2.

les sunt præterea stellæ, quas Deus
Abrahamo numerari posse nega-
uit; qualis denique est arena maris,
& stillæ pluviæ; quas res, inquit
scriptura, quis enumerare pote-
rit? quid ergo est, cur quisquam, ni-
si insanus & plane mente captus sit,
Verbi Dei subsistentiâ curiose per-
uestigare moliatur? de qua ita spiri-
tus loquitur propheticus: Genera-
tionem eius quis enarrabit? Per quam
quidem sententiâ ab animis eorū,
qui erant velut colūnæ & principes
omnium qui in toto orbe vixerunt,
Saluator noster, quo illis gratifica-
retur, istarum rerum notitiam tā-
quam onus auferre studuit; remque
supra naturam esse docuit, vt quif-
quam eas cogitatione deprehēdat:
nam soli Patri diuinissimi illius my-
sterii cognitionem referuatam esse.
sic enim locutus est: Nemo nouit
quis sit Filius, nisi Pater; & Patrem
nemo nouit, nisi Filius. De qua re ar-
bitror Patrem hoc quoque dixisse:
Secretum meum mihi & meis. Quod
autem extremæ dementiae sit, Fi-
lium ex iis quæ non sunt, ortum, in-
que tempore productum existima-
re, eadem ipsæ voces, nimirum, Ex
his quæ non sunt, satis declarant, licet
isti stupidi suarum vocum insaniam
non intelligant. Nam id quod dicitur,
Non erat; aut in tempore fuisse
necesse est, aut in aliquo sæculi in-
teruallo. Proinde si verum est, om-
nia per ipsum facta esse; constat et-
iam omne sæculum, tempus, inter-
ualla temporis, & illud, Quando, in
quibus reperitur id quod dicitur,
Non erat, per ipsum facta esse. Et
quid est, quam obrem non sit absur-
dum, eum qui sæcula, tempora, op-
portunitates temporū, quibuscū il-
lud quod dicitur, Non erat, permix-
tum est, produxit, quodā tempore
non fuisse asserere? quippe cum in-

Genf. c. 15. v. 5. Eccl. c. 1. v. 2.

Isai. c. 53. v. 8.

Math. c. 11. v. 27.

If. 24. c. 16.

ANNO CHRISTI 325.

ANNO

fulsum sit, & plenum cuiusq; insci-
 tia, cum qui alicuius rei procreator
 extiterit, post rei illius procreatio-
 nem ipsum procreatum esse. Nam,
 ut istorum fert opinio, non solum
 illud interuallum temporis, in quo
 Filium a Patre generatum non fu-
 isse asseuerant, prius erat quam Dei
 sapientia, qua hanc vniuersitatem
 construxit; verum etiam scriptu-
 ra, qua illum primogenitum omnis
 creaturae appellat, mentita est. Ac-
 cedit eodem Paulus, qui de eo his
 congruentia, voce clarissima fun-
 dit. sic enim ait: *Quem constituit ha-
 redem omnium, per quem fecit & sa-
 cula.* Quin etiam in eo condita sunt
 omnia, & quae in caelis, & quae in ter-
 ra, visibilia & inuisibilia, siue princi-
 patus, siue potestates, siue dominatio-
 nes, siue throni; omnia per ipsum, &
 in ipsum condita sunt, & ipse est ante
 omnia. Quocirca cum illud, *Ex ni-
 hilo;* seu, *Ex his quae non sunt,* non si-
 ne summo scelere & impietate po-
 situm sit; necessario sequitur, Pa-
 trem semper patrem fuisse. Atque
 est Pater semper, cum habeat Filiu,
 ob quem vocatur Pater: & cum sit
 ei semper Filius, est semper Pater,
 perfectus, atque in ipso quod vere
 bonum est, expletus omnibus suis
 partibus: qui Filium vnigenitum
 neque in tempore, neque ex inter-
 uallo temporis, neque ex nihilo ge-
 nuit. Qui igitur fieri potest, vt non
 fit impium dicere, quodam tempo-
 re sapientiam Dei non fuisse, cum
 loquatur de se: *Ego eram apud illum
 componens; ego eram cui adgaudebat?*
 aut virtutem Dei aliquando non
 fuisse, aut verbum eius mancum
 fuisse aliquando, aut alia negare, ex
 quibus & Filius cognoscitur, & Pa-
 ter velut notis quibusdam discerni-
 tur? Nam cum quis splendorem glo-
 riae negat esse, tollit simul & pri-

Hebr. i. v. 1.
 Colof. i. c. 16.

Proverb. 8.
 v. 30.

Hebr. i. v. 3.

γδ κη πάσης ἀμαθίας ἀπάληων, ἢ ἀπὸν γυμνόν τινος, αὐτὸν με-
 ταγενέστερον λέγειν ἢ κείνου γυμέ-
 σεως: *ωρανηγεται γδ καὶ αὐτὸν ἢ*
τὰ ὅλα δημιουργούσης τῆς θεοῦ ἁ-
φίας ἐκείνο ἢ διασημα, ἐν ᾧ φασὶ
μη γεννηθῆσθαι ἢ ἕὸν τῆς πατρὸς, ψά-
δα μόνης, κατ' αὐτὸν, κη τῆς ωρα-
τόποκον αὐτὸν ἔστι πάσης κήσεως ἀ-
ναγορευούσης γραφῆς. σύμφωνα
γυμνὸν τῶν τοῖς βοῶν κη ὁ μεγαλοφω-
νότατος Γαῦλος φάσκων ^α δει αὐ-
τῆ: ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι-
οὐ κη ἔδῃ αἰώνας ἐποίησεν. ἀλλὰ κη
ἐν αὐτῷ ἐκπέθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς, κη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ἄρα-
τὰ, κη τὰ ἀόρατα, εἶτε θεραῖ, εἶτε
ἄξοιστάι, εἶτε κωερόπτες, εἶτε θρό-
νοι: πάντα δι' αὐτῆ κη εἰς αὐτὸν ἐκπ-
σαι, κη αὐτὸς ὄσθι ^α τῶν πάντων. ἀσε-
βεία τῆς οὐφω φανείσης ἢ ἔξ ἐκ ὄν-
των ἰσποδέσεως, ἀνὰ γη ^α πατέ-
ρα αἰετῆ πατέρα. ἐστὶ ἡ πατήρ αἰετ,
*ἄφρόντος τῆς ἡοδ, * διὸ ζρημα πῆ*
πατήρ: αἰετ δὲ ἄφρόντος αὐτῷ τῆς
ἡοδ, αἰετ ὄσθιν ὁ πατήρ τέλος, ἀνελ-
λιπῆς πυχάων ἐν τῷ καλαῖ, οὐ
ζρημακῶς, οὐδὲ ἐκ διασηματῶ,
οὐδὲ ἔξ ἐκ ὄντων ζρημάσης ^α μω-
νοζρημῆ ἡόν. ἢ δὲ ἐκ ἀνόσῃ ^α ἢ
λέγειν, ποτὲ μὴ εἶναι πῆν ἁφία
τῆς θεοῦ, πῆν λέγουσαν: ἐγὼ ἡμῶ
ἄφ' αὐτῷ ἀρμύζουσα, ἐγὼ ἡμῶ
ἢ ἁραστέζαρεν; ἢ πῆν δυνάμιν τῆς
θεοῦ μὴ ἰσάραχιν ποτὲ, ἢ ^α λθ-
ρον αὐτῆ ἡκρωπιεῖαδαί ποτὲ, ἢ πῆ
ἀλλα, ἔξ ὡν ὁ ἡός γωελέζεται, ἔ
πατήρ ζαερακπείζεται; ἢ ἢ
ἀπαυζασημα ἢ δόξης μὴ εἶναι λέ-
γειν, στωακαρεῖ ἔ τῶ ἁραστόπυον

ANNO
 CHRIS
 347

ANNO
 CHRIS
 347

creaturæ, vt homines & angeli, benedictionem acceperunt vt in dies proficerent, vt virtutibus mandatisque in lege præscriptis exultarentur. Quapropter Dominus noster Iesus Christus, qui est Patris natura filius, ab omnibus adoratur. Illi vero spiritu seruitutis deposito abiectoque, & spiritu adoptionis filiorum ex recte præclareque factis, & ex progressionem in virtute assumpto, beneficio Christi, qui est natura Dei filius, affecti, fiunt filii adoptiui. Quod vero ad germanam, propriam, naturalem, & eximiam eius filiationem attinet, Paulus apostolus explanat, de Deo loquens his verbis: *Qui proprio filio non peperit, sed pro nobis* (videlicet non natura filius) *ipsum tradidit.* Nam quo ab aliis filius, qui non sunt proprii, distingueretur, eum proprium filium nominavit. Porro in euangelio sic scriptum legimus: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Itemque in psalmo Saluator ait de se: *Dominus dixit ad me, Filius meus es tu: suam ipsius demonstrans veram & naturalem filiationem, & nullos alios præter se sui Patris filios esse naturales.* Quid quæso illud: *Ex utero ante luciferum genuite?* an non perspicue ostendit naturalem quæ in Filio est, paternæ generationis proprietatem, quam non studio in moribus pie instituendis, non in virtute excolenda progressu, sed propria naturæ vi est consecutus? Proinde v-nigenitus Patris Filius hanc proprietatem qua filius est, firmam & immutabilem tenet. At adoptio filiorum, quæ est in iis quæ ratione vtuntur, quæque non natura ipsis, sed probitate morum & Dei beneficio inest, ex sacra scriptura mu-

Rom. 8. v. 15.

Iud. c. 32.

Mat. c. 3. v. 17.

Psal. 1. v. 7.

Psal. 109. v. 3.

σμάτα αὐτῶν πηχάοντες, ἀνθρώποι τε καὶ ἄγγελοι, ἢ ἀλόγιας ἐλήφασιν κερσόπην, ζρεπῆς ἀσκουμῆροι καὶ νομίμοις ἐντολαῖς, πρὸς τὸ μὴ ἀμδρταίνεν. διὸ δὴ ὁ κῶλος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρῆστος Φύσις τῆς πατρὸς υἱὸς πηχάων, ὑπὸ πνῦτων κερσοκωεῖται. Ὁ δὲ δόποδεμνοὶ τὸ πνῦμα τὸ δουλείας, δὲ ἀδραγαθιμάτων καὶ κερσοκωπῆς τῆς υἱοθεσίας λαβόντες πνῦμα, διατῆ Φύσις υἱὸς ἀνεργετιμῶν, γιγνονταὶ αὐτοὶ θεοὶ υἱοί. πῶ μὲρ οὐ γνησίω αὐτῶν, καὶ ἰδιόζωπον, καὶ φυσικῶ, καὶ κατ' ἐξαιρέτον υἱοθεῖα ὁ Παῦλ. οὕτως ἀπεφωλώθη πρὸς θεοῦ εἰπὼν ὅς γε τῆ ἰδίου υἱὸς ἐκείνου, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν, δηλονότι τῆ μὴ φύσις ἡμῶν, παρέδωκεν αὐτὸν. πρὸς γὰρ αἰνῆ διαστολῶ τῆν ἐκ ἰδίων, αὐτὸν ἰδίον υἱὸν ἐφῆσεν εἶναι. ἐν δὲ τῶ ἀγαθελίω οὐ πὸς ὅστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ ἠδουκσα. ἐν δὲ ψαλμοῖς ὁ σωτὴρ φησὶ κῶλος εἶπε πρὸς με, υἱὸς μου εἶ σὺ γνησιότητα ἐμφανίζων, σημαίνει μὴ εἶναι αὐτῶ γνησίους υἱοὺς ἀλλοῖς ἡσῆς πρὸ αὐτῶν. πῶ δὲ καὶ τὸ, ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγγύνησά σε; οὐχὲ ἀντικρις πατελικῆς γνησιότητος φυσικῶ ἐνδείκνυται υἱοθεῖα, οὐ ζῶπων ὀπμιελεία, καὶ κερσοκωπῆς ἀσκήσις, ἀλλὰ φύσεως ἰδιώματι πῶ πῶ λαβόντες; ὅθεν καὶ ἀμετέπῶτων ἐχὶ πῶ υἱοθεῖα ὁ μονογενὴς υἱὸς τῆς πατρὸς. πῶ δὲ τῆν λογικῶν υἱοθεσίαν, οὐ κατ' ἐφῆσεν ὑπαρχουσαν αὐτοῖς, ἀλλὰ ζῶπων ὀπμιελεία, καὶ δουρεῖα θεοῦ, καὶ μετέπῶτων οἰδον

ANNO CHRI 344

ANNO CHRI 344

ANNO
CHRISTI
325.

ὁ λόγος· ἰδόντες γὰρ τοὺς υἱοὺς τοῦ θεοῦ
 τὰς θυγατέρας τῶν αἰθερόπων,
 ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας, καὶ
 ἔζησαν. καὶ, υἱοὺς ἐγέννησαν καὶ
 ὑψώσαν, αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν,
 διὰ Ἠσαΐου εἰρηκέναι τὸ θεὸν ἐ-
 διδάχθημεν. πολλὰ λέγειν ἔχων,
 ἀγαπῆτοί, παρέρρομαι, Φορικὸν
 ἐπὶ νομίμας διὰ πλείονων διδα-
 σκάδων ὁμόφρονας ὑπομιμνή-
 σκην. αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδιδασκί-
 ἐστε, ἐκ ἀγνοουμένων ὅτι ἡ ἐναρχία
 ἐπινασάσα τῆ ἐκκλησιαστικῆ βί-
 βεία διδασκαλία, Ἐβίωνος ὕβρι-
 καὶ Ἀρτεμῆ, καὶ Σηλος τῆ καὶ Ἀν-
 τιόχειαν Γαύλου τῆ Σαμοσαπέως,
 σωόδω καὶ κρίσει τῶν ἀπανταχοῦ
 ἐπισκόπων ὑποκρυθέντος τῆς
 ἐκκλησίας ὃν διαδέξαμενος Λου-
 κριανός, ὑποσημαζοῦ ἔμεινε
 τριῶν ἐπισκόπων πολυτεῖς χρό-
 νοις ὃν τῆς ἀσεβείας τινὲς τρυγα
 ἐρροφηκότες, νῦν ἡμῖν ὁ θεὸς ἐκ
 ὄντων ἐπέφησαν, τὰ ἐκείνων κε-
 κρυμμένα μοχθήματα, Ἀρείος
 τε καὶ Ἀχίλλας, καὶ ἡ τῶν σω-
 αῦτοῖς πονηρομεθῶν σωόδω
 καὶ ἐκ οὗτως ἐν Συρίᾳ χρο-
 πονηθέντες ἐπίσκοποι τρεῖς, διὰ
 τῆ σωαγείν αὐτοῖς, ἐπὶ τὸ χεῖ-
 ρον ὑπεκαίοντο. ὅθεν ὃν ἡ κρί-
 σις ὑποκαίοντο τῆ ὑμετέρᾳ δο-
 κίμασι· οἱ τὰς μὲν τῆ σωπείου
 πάδοις, τὰ πεινώσεώς τε καὶ κε-
 νώσεως, καὶ τῆς καλουμένης αὐ-
 τῆ πωχίας, καὶ ὃν ἐπιτήτοις
 ὁ σωπὴρ δι' ἡμᾶς ἀνεδέξατο Φω-
 ναί, διὰ μνήμης ἔχοντες, ὡρα-
 πίδενται ἐπὶ ὡραζαφῆ τῆς ἀνά-
 memoria tenentes, in medium

tabilis ostenditur. *Nam videntes, Gen. 6. a. 2.*
 inquit, *fili Dei filias hominum, acce-*
perunt sibi uxores: & quæ sequuntur.
 ac rursus: *Filios genui, & exaltaui, Isai. 1. v. 2.*
ipsi autem spreuerunt me; Deum per
 Iaiam prophetam dixisse cogno-
 uimus. Verum quamuis de hac re
 multa habeam dicere, carissimi fra-
 tres, tamen ea missa propterea fa-
 cio, quod absurdum putem docto-
 res fidei doctrina consentientes plu-
 ribus admonere: quippe cum ipsi
 fitis docti a Deo, & non ignoretis
 tum Ebionis & Artemæ doctrinam
 esse, quæ non ita pridem veram ec-
 clesiæ pietatem oppugnare cœpit;
 tum pestiferum studium Pauli Sa-
 mosateni episcopi Antiochiæ, qui
 Concilio omnium vbique episco-
 porum atque adeo iudicio, ecclesia
 eiectus est. Cuius peruersæ doctri-
 næ Lucianus successor factus, mul-
 torum annorum spatio, hoc est, tan-
 tisper dum tres episcopi alius post
 alium ecclesiam illam rexere, ex-
 clusus ab ecclesia mansit. Istorum
 hæreticorum impietatis fæces, hi
 qui nuper exortî, Filium Dei ex ni-
 hilo ortum asserunt, quique sunt
 velut stolones occulti ex illis nascen-
 tes, animis hauserunt; Arium dico,
 Achillam, & reliquâ improborum
 illis adhærentium turbam: quin e-
 tiam tres episcopi in Syria nescio
 quomodo ordinati, quoniam isto-
 rum errores suo consensu approba-
 runt, videntur eorum amentiam
 velut facibus nouis admotis magis
 incendisse: in quos quidem accu-
 rate inquirendi potestas vestro iu-
 dicio permessa est, qui voces de Sal-
 uatoris passione, de abiectione &
 exinanitione sui ipsius, & eius ita
 vocata paupertate, aliasque quibus
 tamquã aduentitiis se in sacris lite-
 ris nostra causa describi passus est,
 afferunt, vt de supræma ac sempi-

terna ipsius diuinitate detrahant, eorum verborum penitus obliti, quibus naturalis eius gloria, nobilitas ac maiestas, & aeterna cum Patre mansio significantur; cuius generis sunt illa: *Ego & Pater vnum sumus*. Quam sententiam dum protulit Dominus, non se Patrem appellauit, neque duas secundum hypostasim naturas, vnam esse declarauit, sed quod Patris Filius ipsam Patris effigiem plene atque perfecte retineat & seruet: quippe cum eius similitudinem natura in se impressam habeat, & perfectissima sit Patris imago, & expressa figura primarii illius exemplaris. Vnde Dominus Philippo quodam tempore Patrem eius videre cupienti, dicentique: *Ostende nobis Patrem*; aperte commonstrat: *Qui vidit me, vidit & Patrem*: quandoquidem Pater per ipsum, velut per speculum purissimum, idemque animatum, in quo Dei exprimitur & elucet imago, manifeste cernitur. Filium porro Patri similem, in psalmis pronuntiatum memorant sanctissimi viri, in quibus scriptum est: *In lumine tuo videbimus lumen*. Quapropter qui honorat Filium, honorat & Patre: idque plane merito. nam omnis vox impia, quae temere contra Filium profertur, in Patrem quoque recidit. Itaque nemini mirum debet videri, fratres carissimi, (hoc enim quoque persequi animus est) si falsas confictasque tum contra me, tum contra populum nostrum sanctissimum criminationes deinceps exposuero. Nam qui aciem ad diuinitatem Filii Dei oppugnandam instruxerint, non mirum si nos contumeliosis maledictis lacerare non vereantur. Qui etiam neminem volunt ex antiquis patribus sibi comparari, neque il-

Ioan. 10. v. 30.

Ioan. 14. v. 9.

Psal. 35. v. 10.

ἄπο καὶ δεξιῶν αὐτῶν θεότητος. ἢ ἡ τῆς φησικῆς αὐτῶν δόξης καὶ ἀληθείας, καὶ παρὰ τῶν πατρῶν μονῆς σημαντικῶν λόγων ὀπλησμονες γέγονασιν οἷον ὅτι τὸ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμὲν. ὁ πῦρ φησὶν ὁ κύριος, οὐ πατέρα ἑαυτὸν διαγορεύων, οὐδὲ τὰς τῆ ἰσοσεσῶς δυο φύσας, μίση ἐπὶ σαφωρίζων ὅτι πῶν πατρικῶν ἐμφέρει ἀκευθαὶ πέφυκε σὺν ὁ υἱὸς τῆ πατρὸς, πῶν καὶ πάντα ὁμοιότηα αὐτῶν ἐκ φύσεως ὀπομαξάμενος, ἔ ἀπαρλλακτος εἰκὼν τῆ πατρὸς πυχάων, καὶ τῆ πωροτοπύτου ἐκπυπος χρακατήρ. ὅθεν καὶ τῶ πτωκαῦτα ποδωῶν ἰδὲν Φιλίππω ἀφθόνως ὁ κύριος ἐμφανίζῃ πωροτὸν λέγοντα, δειξέτω ἡμῖν πατέρα, λέγει ὁ ἑωρακῶς ἐμε, ἑώρακε πατέρα. ὡσαύτῃ δὲ ἐσπῆρου ἀκηλιδῶτου καὶ ἐμφύχου, θείας εἰκόνος αὐτῶν, θεωρουμένη τῆ πατρὸς, ὃν ὁμοιον ἐν ψαλμοῖς ἀγνώπασί φασιν ἐν τῶ φωτὶ σου ὁ λόμδα φαις. διὸ δὴ καὶ ὁ ἡμῶν υἱὸν, ἡμῶν πατέρα. ἔ εἰκῶτως. πῶσα γὰρ ἀσεβῆς φωνὴ εἰς υἱὸν λέγεσθαι πλωμωμένη, εἰς πατέρα πῶν ἀναφορὰν ἔχει. Καὶ ἔλοιπὸν ὅτι σαυμασὸν, ὁ μέλλω γράφειν, ἀγαπητοί, εἰ τὰς κατ' ἐμοσὺ ψυδῆς διαβολας, καὶ τῆ ἀσεβείατου ἡμῶν λαοσ, ἐκδῆσομαι; ἔ γὰρ καὶ τῆ θεότητος τῆ υἱοσ τῆ θεοσ παρὰ τῶν αἰμεροι, οὐδὲ τὰς καδ' ἡμῶν ἀχαρείσας περρονίας παραιοῦται λέγειν. οἷγε οὐδὲ τῶν δεχάων ἰνας συγκρίνειν ἑαυτοῖς ἀξιοδοσιν, οὐδὲ οἷς ἡμεῖς ἐκ

ANNO CHRIS 335.

* in. d. p. p. 1017

* in. d. p. p. 1017

* in. d. p. p. 1017

ANNO CHRISTI 325

* in. ἀφ' ἡμῶν

ἐκ παίδων ὁμιλήσαντων διδασκα-
 λους ὁμοδοξοῦσιν αἰέρονται, ἀλλ' ἔτι
 τῶν πάντων συλλειτουργῶν ἡ-
 να εἰς μέτρον ἁφίης ἠρωώται, μό-
 νοι θεοὶ καὶ ἀκήμονες καὶ δογμα-
 των ὠρεται λέγοντες ἔτι, καὶ αὐτοῖς
 ἀποκεκαλύφται μόνοις, ἀπὸ οὐ-
 δεινῶν ὑπὸ τῆς ἡλίου ἐπέσει πέφυ-
 κεν ἑλθεῖν εἰς ἔννοιαν. ὡς αἰοσίς τυ-
 φου καὶ ἀμέτρον μακρίας, καὶ μελα-
 χρολοῖς ἠρροσιμένης δόξης κενῆς,
 καὶ σατανικοῦ φρονήματος εἰς τὰς
 αἰοσίους αἰσῶν ψυχῆς ἀποσκίρρω-
 σαντος. οὐ καὶ ἠδέσαν αὐτὰς ἢ τῶν ἁ-
 γαίων γραφῶν φιλοδοξοῦσιν σαφῆ-
 νει, οὐδὲ ἢ τῶν συλλειτουργῶν σύμ-
 φωνος ἡ Χριστοῦ βλασφείας τῆς κατ'
 αὐτὸν ἁρσύνει αἰσῶν ἡμαῦ ῥωσεν.
 ὡς οὐδὲ τῶν δαίμονια τῶν αἰοσιου-
 ρίας ἀπέξῃ, φανερῶν βλασφημιῶν
 καὶ τῶν ἰσὸς τῶν θεοῦ εἰπεῖν φυλατ-
 τήματα. Ταῦτα μὲν οὐκ ἡμῶν καὶ
 τῶν ἁρροδοσαν δυνάμιν * ἐπιπορή-
 δω πρὸς τὸν ἀπαίδεωτο ὑλακῆ
 καὶ τῶν Χριστοῦ κομισαμένων, καὶ
 τῶν εἰς αὐτὸν ὠσεβείαν ἡμῶν συ-
 κοφαντικῶν πρὸς δεινῶν. φασὶ
 τῶν ἡμῶν φιλωάφων ἐφ' ὠρε-
 τῶν μύθων, ἀποσφραγισμένοι τῶν
 ὁμοίων ὄντων ἀσεβῆ καὶ ἀγραφεῖ
 καὶ Χριστοῦ βλασφημιῶν, ἀγνήνη-
 τῶν διδάσκων δύο, δύο οὖν πατέρων λέ-
 γοντες ἔτι, ἀπαίδεωτοῖ, ἢ ὁμοί-
 ὄντων αὐτῶν ἔτι φρονεῖν, ἢ πάντως
 ἀγνήνητα λέγον δύο, ἀγνωσοῦντες
 ἀνάσκητοι, ὡς μακρὸν αὐτῶν εἶναι με-
 τὰ τὸν πατέρα ἀγνήνητου, καὶ τῶν κλειδέν-
 των ὑπὸ αὐτῶν ὁμοίων, λο-
 γικῶν τε καὶ δλόγων. ὡς μεσι-
 ingenitus est, & res ab eo conditas ex nihilo, siue rationis sint partici-

lis, quibus nos ab ineunte ætate vsi
 fumus præceptoribus, se pares exi-
 stimari sinunt; imo ne vnum qui-
 dem collegarum nostrorum satis
 doctum esse censent; sed se solos sa-
 pientes, solos egestatem volunta-
 riam sectantes, solos dogmatum
 inuentores, & sibi solis ea doctrinæ
 patefacta esse mysteria, quæ in nul-
 lius vnquam sub sole cogitatio-
 nem ac mentem venerint, arbitran-
 tur. O impiam arrogantiam! o in-
 faniam immensam! o inanem gloriam
 cum furore coniunctam! o spiritus
 plane satanicos, qui impiis eorū a-
 nimis velut callū malitiæ obduxe-
 re! Nō Deo grata veterum scriptu-
 rarū explanatio vllum ipsis incussit
 pudorem; non consentiens colle-
 garum & pia de Christo doctrina
 eorum audaciam repressit: quorum
 scelus nefarium ne dæmones qui-
 dem (quippe qui sedulo caueant,
 ne vllam omnino maledicam &
 contumeliosam vocem contra Fi-
 lium Dei cloquantur) omnino to-
 lerabunt. Ista a nobis pro virili no-
 stra parte in præsentia allata sunt
 ad eos coarguendos, qui in tam in-
 propto contra Christum latratu, tam-
 quam in puluere se exercent, & no-
 stræ erga illum pietati falso obtre-
 ctare nituntur. Nam isti ridicula-
 rum fabularū inuentores asserunt,
 nos dum blasphemiam illam im-
 piam, & a nemine vnquam literis
 proditam, nimirum quæ Christum
 filium Dei ex nihilo ortum prædi-
 cat, auersamur, duo ingenita tra-
 dere: atque, quæ est eorum insci-
 tia, dicunt necesse esse alterum ex
 duobus istis statuere, nempe vel
 eum ex nihilo creatum, vel omni-
 no duo esse ingenita: siquidem pro-
 pter inertiam ignorant prorsus,
 multum interesse inter Patrem qui

* ad fastigiū sciētiae peruenissē.

* in. ἀφ' ἡμῶν

* in. ἀφ' ἡμῶν

pes illa quidem, siue expertes: quorum quæ media est natura vnigenita, per quã Pater Dei Verbi hanc vniuersitatem ex nihilo fabricauit, ex ipso qui Pater est, genita fuit; sicut ipse Dominus quodam in loco testatur his verbis: *Qui diligit Patrem, diligit quoque Filium qui ex eo genitus est.* De quibus nos sic credimus, vti apostolicæ placet ecclesiæ: In vnum nempe ingenitum Patrem, qui a nulla causa suum esse habet, qui nec alius esse, nec mutari potest: qui semper similiter & eodẽ modo se habet: qui neque accessio- nis, neque decessio- nis capax est: qui legem, prophetas, & euangelia nobis tradidit: qui denique patriarcharum, apostolorum, & omnium sanctorum Dominus est. Et in vnum Dominum Iesum Christũ filium Dei vnigenitum, genitũ quidem non ex eo quod non est, sed ex eo qui Pater est: neque id quidem more corporeo, per incisionem, aut diuisionum fluxiones, vt Sabellio & Valentino visum est: sed modo quodam qui verbis explicari, exprime omnino non potest, secundum illam Prophetę vocem, quam supra posuimus: *Generationem eius quis enarrabit?* cum eius subsistentia a nulla natura mortali peruestigari queat, quemadmodum neque ipse Pater a quoquã indagari, propterea quod rationis particeps natura humana cognitionem diuinæ a Patre generationis comprehendere nequit. Quas res non par est, vt viri spiritu veritatis incitati, a me perdiscant: præsertim cum vox Christi de hac re vestris auribus circumsonet, & doceat, nimirum quod *nemo nouit quis sit Pater, nisi Filius; & nemo nouit quis sit Filius, nisi Pater.* Hunc præterea agnoscimus perinde atque Patrem, nec alium atque

1. Ioan. 5. v. 1.

1. Ioan. 5. v. 8.

Luc. 6. 10. v. 22.

τῆλουσα φύσις μονογενῆς, δι' ἧς ἅ
 ὅλα ἐξ ἐκ ὄντων ἐποίησεν ὁ πατήρ
 ἔ. δεῦ λόγου, ἢ ἐξ αὐτοῦ ἢ ὄντος πα-
 τρός γεννηθῆναι. ὡς κὶ αὐτὸς ποὺ δι-
 μρῶρατο λέγων ὁ κύριος. ὁ ἀ-
 γαπῶν τὸν πατέρα, ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν τὸν
 γεννηθῆναι ἐξ αὐτοῦ. ὡς ὁ ὢν ἡ-
 μεῖς οὕτως περὶ ἑαυτοῦ, ὡς τῆ δό-
 σολικῆ ἐκκλησίᾳ δοκεῖ εἰς μόνον
 ἀγγέλλον πατέρα, οὐδένα τῶ ἐξ
 αὐτοῦ ἢ ἀπὸν ἔχοντα, ἀξέπλον τὸν κὶ
 ἀναλλοιώτον, ἀεὶ κτ' τὰ αὐτὰ κὶ
 ὡσαύτως ἔχοντα, οὐτε περὶ οὐρα-
 νίου κὶ περὶ γῆς ἡμετέρας νόμου
 κὶ περὶ φητῶν κὶ διαγγελίων δοπι-
 εσα, πατεριάρχων κὶ δόσολων κὶ
 ἀπάντων ἀγίων κύριος. κὶ εἰς ἕνα
 Ἰησοῦ Χριστόν, ὃν τῶ θεοῦ τὸ
 μονογενῆ, γεννηθέντα ἐκ ἐκ τῶ μη-
 ὄντος, ἀλλ' ἐκ τῶ ὄντος πατρός, οὐ κτ'
 τῶ σωματικῶν ὁμοιότητας τῶ
 ὁμοίως, ἢ τῶ ἐκ διαφόρων δόσολ-
 ροῖαις, ὡς περὶ Σαβελλίῳ κὶ Βαλε-
 ντῖνο δοκεῖ. ἀλλ' ἀρρήτως κὶ ἀνεκ-
 διηγήτως, κτ' εἰπόντα, ὡς αὐ-
 τῶ παρὲν ἡμετέρας τῶ γενεῶν αὐ-
 τῶς διηγήσεται; ἢ ἕσασσας αὐ-
 τῶ τῶ γνητῆ φύσις ἀπελεργα-
 σου τυχαίουσης, καὶ τῶ αὐτῶ ὁ
 πατήρ ἀπελεργαστός ἐστὶ, διὰ τὸ μὴ
 χωρεῖν τὸ τὸ λογικῶν φύσιν, τὸ πα-
 τερικῆς θεογονίας τὸ εἶδησιν. ἀπὸ οὐ
 ἄρ' ἐμοδὸ δεῖ μαθεῖν ἀνδρας ποῦ τὸ
 ἀληθείας πνύματι κινουμένοις,
 ἕσασσας ἡμᾶς κὶ τὸ φθασσας
 Χριστῶ ὡς ἕνα φωνῆς, κὶ διδα-
 σκούσης. ἔδειξ' οἶδε πῶς ἐστὶν ὁ πατήρ,
 εἰ μὴ ὁ υἱός, κὶ, οὐδέ τις οἶδε πῶς ἐστὶν ὁ
 υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. ἀξέπλον τῶν κὶ
 ἀναλλοιώτων ὡς τὸ πατέρα, ἀπεσο-

ANNO CHR...

ANNO CHR...

ANNO
CHRISTI
325.

δὲν, καὶ τέλει ὡς ὕον, ἐμφεβῆ τῶ
 πατρὶ μεμαθήκαμεν, μόνω τῶ
 ἀρχυνήτω λόγῳ ἐκείνου· εἰ-
 κὼν γὰρ ὅστιν ἀπικριβωμένη καὶ ἀ-
 παραλλακτος τῆ πατρὸς. πάντων
 γὰρ ἔστι πῶς εἰκόνα πλήρη, δι' ὧν ἡ
 μείζων ἐμφέρεια, δῆλον, ὡς αὐ-
 τὸς ἐπαυδῶσεν ὁ κύριος, ὁ πατήρ
 μου, λέγων, μείζων μου ὄστί. καὶ
 καὶ τοῦτο καὶ τὸ αἰεὶ ἔστι ὡς ὅτι
 πατρὸς πτωχόμου· ἀπαύρασμα
 γὰρ ὄστί τῆς δόξης, καὶ χαρακτήρ τῆς
 πατρικῆς ὑποστάσεως. ἀλλὰ μή-
 τις τὸ, αἰεὶ, πατρὸς ὑπόνοιαν ἀρχυ-
 νήτου λαμβανέτω, ὡς οἰονταί· ὅ-
 τε τῆς ψυχῆς ἀσθητικῆ πεπεσο-
 μένοι. οὔτε γὰρ τὸ, ἰὼ, οὔτε τὸ, αἰεὶ,
 οὔτε τὸ, πατρὸς αἰώνων, ταυτὸν ὄστί
 τῶ ἀρχυνήτω. ἀλλ' οὐδ' ὁ ποιῶν δι-
 δεχθῶν ἐννοία ὀνοματοποιῆσαι
 αὐτοῦ δὲ, δηλοῖ τὸ ἀρχυνήτων ὡς
 καὶ ὑμᾶς οὕτως ἐκδέχεσθαι πτωχόμω,
 καὶ περὶ ἑρῆκα τῆ πατρὸς πάντων ὑ-
 μῶν ὀρθῆ παρθεσίᾳ, καὶ μηδένα
 ἔσπον τούτων τῶν ὀνομάτων τὸ
 ἀρχυνήτων δηλωῶντων· εἰσὶ γὰρ οἰο-
 νεὶ χερόνων ἔστι παρθεσίᾳ ταῦτα
 τὰ ὀνόματα· τῶ μὲν τὸ κατ' ἀξίαν
 τῆ μονοφυσίᾳ θεότητα, καὶ οὐδὲ
 δεχασίᾳ σημαίνην μὴ διωά-
 μενα· τῶ δὲ ἀγίων ἀνδρῶν, ὡς δι-
 ναμὸς ἐκείτω, ἐμφανίσαι τὸ μυστή-
 ρει βιαζομένων, καὶ συζητούμεν
 αἰτωμάτων παρὰ τὸ ἀκροατῶν δι' ὁ-
 λόγου λόγου, διὰ τῆ λέξιν
 εἰς ἀ ἐφθάσαμεν. εἰ δὲ τὸ παρὰ τὸ
 ἀνδεσπιν, διὰ γὰρ λέων φθέρμα
 μείζων ἢ παρθεσίᾳ ἀνδρες,
 τὰ ἐκ μέροις αὐτοῖς γνωριάζοντα
 κατὰ γεία λέγοντες, δῆλον ὅτι πο-

Concil. Tom. 2.

alium esse, nec mutari posse, nul-
 lius rei indigentem, perfectum Fi-
 lium, similem Patri, & eo solum
 quia ingenuus ille fit, illi ceden-
 tem. nam est accurata & expressa
 Patris imago. Atque constat ima-
 ginem plene complecti debere eas
 omnes res, quibus exemplar ipsum
 quod maius est, perfectius expri-
 matur; sicut ipse Dominus docuit:
Pater maior me est. Atque hac ra-
 tione inducti, Filium a Patre sem-
 per existere credimus. est enim
splendor gloria, & character paterna
substantia. At nemo hanc vocem,
Semper, sic intelligat, ut idem signi-
 ficet quod ingenuus, sicut ipsi pu-
 tant qui sensus animorum habent
 plane obæcatos. Nam neque quod
 dicitur, *Erat, semper,* & ante sæcu-
 la; idem est quod *Ingenitum:* imo
 vero neque vlla vox, quam huma-
 na mens conetur effingere, expri-
 mere potest illud, *Ingenitum,* quod
 quidem ipse fretus vestro recto
 de omnibus rebus iudicio, vos quo-
 que eodem modo accipere confido;
 quandoquidem hæ voces non
 significant esse *Ingenitum.* nam hæ
 tamquam temporum productio-
 nem videntur in se complecti, diu-
 nitatem autem vnigeniti, & (ut ita
 dicam) antiquitatem, pro dignita-
 te explanare nequeunt. Vnde eue-
 nit, ut sancti viri, cum hoc myste-
 rium explicare singuli pro viribus
 enixe contendant, veniam petant
 ab auditoribus, & apud illos non
 sine causa se excusare conentur, his
 fere verbis: *Eatenus de iis rebus in-*
stituimus, quatenus mentis nostræ
vis consequi potest. Si qui sunt qui
 expectent vocem vllam perfectio-
 rem ore humano efferri, quam ca-
 ptus fert humanus, dicantque ea
 quæ fuerant ipsis ex parte cognita,
 iam obscurari; est sane perspicuum,

Ioh. 14.
v. 28.

Hebr. 1. v. 3.

A a ij

quod illud, Erat, semper, & ante
 sæcula, longe abest ab eo quod illi
 expectant: quæ quidem cuiuscum-
 que generis sint, non sunt idem
 cum Ingenito: ac propterea & di-
 gnitas quæ est ingeniti Patris pro-
 pria, ei seruanda est, dicendumque
 nullum ipsi esse eius essentia cau-
 sam; & honor Filio debitus ei tri-
 buendus, assignandaque illi gene-
 ratio a Patre initio carens. Et more
 folito cultus illi deferendus, dum-
 modo has voces, Erat, semper, &
 ante sæcula; pie & sancte, cum de
 eo loquimur, proferamus: non tam-
 en ut quidquam de eius diuinitate
 detrahamus, sed ut exquisitam
 omnino imagini & figuræ Patris
 attribuamus similitudinem, & In-
 geniti vocabulum Patri, utpote e-
 ius solum proprium, adscribend-
 um propterea existimemus, quod
 Saluator ipse dicit: *Pater maior me
 est.* Ac præter istam piam de Patre
 & Filio sententiam, vnum præterea
 Spiritum sanctum, sicut nos do-
 cent sacrae literæ, confitemur; qui
 non modo sanctos homines veteris
 testamenti, sed etiam diuinos noui
 testamenti doctores innouauit. Ec-
 clesiam porro apostolicam, vnam
 & solam catholicam agnoscimus;
 quæ sicut nunquam expugnari po-
 test, etiam si totus mundus eam
 oppugnare instituat; sic omnem
 impiam aliter sententiæ incurfio-
 nem euincit ac profligat; quando-
 quidem eius paterfamilias nos effi-
 cit satis animosos, dum clamat:
Confidite, ego vici mundum. Post
 hæc credimus ex mortuis resurre-
 ctionem, cuius primitiæ fuit Do-
 minus noster Iesus Christus, qui
 corpus non specie adumbratum,
 sed verum ex Deipara Maria sum-
 psit: in fine sæculorum descendens
 Θεοτόκου Μαρίας, ἵπῃ σωτηρία τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἀμάρτηας ἵπῃ δὴ-

Ioan. 14.
9. 28.

Ioan. 16.
7. 33.
1. Cor. 15.
2. 10.

λυτῶν ἐλπιζομένων λείπει) τῶν, κὶ
 τῶν αἰώνων, κὶ τῶν αἰώνων ἀπὸ δ' αὐ-
 τῶν ἐστὶ τῶν τῶν ἀγγέλων τῶν ἐκκοι-
 τῶν μὲν ἀγγέλων πατρὶ οἰκείον ἀ-
 ξίωμα φυλακτέον, μηδὲνα τῶν ἐ-
 αὐτῶν ἀπὸ τῶν αἰώνων λέγοντας τῶν ἡμῶν τῶν
 ἀρμόζοντα ἡμῶν ἄπονημτέον, τῶν
 ἀναρχῶν αὐτῶν τῶν πατρὶος γῆ-
 νησιν ἀναπέκτας κὶ ὡς ἐφ' ἑαυ-
 τῶν αὐτῶν σέβας ἄπονημοντες, μόν-
 τον ἄσεβως κὶ ἀφήμως τῶν, κὶ
 τῶν αἰώνων, κὶ τῶν αἰώνων λέγοντας
 ἐπὶ αὐτῶν τῶν μὲν τοὺν θεοτήτα αὐτῶν μὴ
 τῶν αὐτῶν μὲν, ἀλλὰ τῆν εἰκόνα κὶ τῶν
 χαρακτῆρα τῶν πατρὶος ἀπικριβωμέ-
 νων ἐμφέρσαν κὶ πάντα ἀνάλει-
 πτες τῶν ἀγγέλων τῶν πατρὶ μόνον
 ἰδίωμα παρεῖναι δόξα ἄζοντες, ἀπὸ δὴ
 κὶ αὐτῶν φάσκοντες τῶν σωτήρος ὁ πα-
 τῆρ μου μείζων μου εἶναι. τῶν τῶν τῶν
 ἄσεβῶν τῶν τῶν πατρὶος κὶ ἡμῶν δό-
 ξη, καὶ τῶν ἡμῶν ἀπὸ τῶν χαρακτῆρα δι-
 δάσκουσιν, ἐν πνεύμα ἁγίον ὁμολο-
 γοῦμεν τῶν καίνισαν τοὺς τε τῶν πα-
 τῆρας διαθήκης ἀγίοις ἀνθρώποις,
 κὶ τῶν τῶν χειμαλιζούσης καίνης
 πνεύματος θεοῦ. μίδον κὶ μόνων
 καθολικῶν, τῶν ὁποσολικῶν ἐκκλη-
 σίαν, ἀκατάμετον μὲν αἰεί, κὶ ἀν πᾶς
 ὁ κόσμος αὐτῆν πολεμεῖν βεβλήθη,
 νικηφόρῳ τῶν πάσης τῶν τῶν ἐπεροδ-
 ξῶν ἀσεβείας ἐπαναστάσεως, βί-
 θαρσις ἡμῶν κατὰ πνεύμα τῶν
 οἰκοδεσπότου αὐτῆς, διὰ τῶν βοθῶν
 θαρσιτε, ἐγὼ νενίκηκα τῶν κόσμου.
 μὲν τῶν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν οἰδα-
 μῶν, ἡς ἀπὸ τῶν γέγονεν ὁ κύριος ἡ
 μῶν Ἰησοῦς Χριστός, σώμα φορέ-
 σης ἀληθῆς κὶ οὐ δοκῶν ἐκ τῶν

ANNO
CHRISTI
325

ANN
CHRIS
325

ANNO
CHRISTI
325.

μήσας τῶ γένει τῶ ἀνθρώπων, σω-
 ρωθεὶς ἐ δόξανων, ἀλλ' ἔ διὰ ταῦ-
 τα τ' εἰαυτῷ θεότητος ἡτῶν γενη-
 μένος· αἰσας ἐκ νεκρῶν, ἀνάλη-
 φθεὶς ἐ ἔθανοῖς, καθεήμενος ἐ δε-
 ξιά τ' μεγαλοσύνης τ' θεῶ. Ταῦτα
 ἐκ μέρης ἐνεχράξα τῆ ὀπισθοῆ, τὸ
 καθ' ἑκάστον ἐπ' ἀκριβείας γράφειν
 φορικόν, ὡς ἐφην, ἐπὶ νομίσας, διὰ
 τὸ μηδὲ τ' ἔρεθιν ὑμῶν ταῦτα λελη-
 θέναι σωσθῆναι. ταῦτα διδάσκοντες,
 ταῦτα κηρύττοντες, ταῦτα τ' ἐκκλη-
 σίας τὰ δόξολογικὰ δόγματα, ὑπὲρ
 ὧν ἐ δόκονήσκειν, τ' ἔξομνυσθε
 αὐτὰ βιαζομένων ἡτῶν πεφρονι-
 κότες, εἰ ἐκ βασιλῶν ἀνατλάξ-
 σι, τ' ἐκ αὐτοῖς ἐλπίδα μή δόξοσε-
 φόμενοι. ὧν ἐκ ἀντοῖς ἡρόμενοι
 ἀμφὶ τ' Ἀρσῶν ἐ Αχίλλαν, ἐ
 τ' ἀληθείας σὺ αὐτοῖς πολέμοι,
 ἀπεώδησθε τ' ἐκκλησίας, ἀλλόθιοι
 ἡρόμενοι τῆς ὁσεβοῖς ἡμῶν δι-
 δασκαλίας, ἐ τ' μακάριον Παῦλον
 λέγοντα· εἰ πρὸς ὑμᾶς ἀπελίζετα
 ὡς ὁ ἀρελάβετε, ἀνάθεμα ἐστω,
 καὶ ἀφελος ὅς ἔρεθον ἐπὶ ὡσε-
 ποιήτα. ἀλλὰ ἐκ ἐς ἐπεροδι-
 δασκαλεῖ, ἐκ μή ὡσερχειται τοῖς ὑ-
 γαίνουσι λόγοις τῆ κελου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐ τῆ κατ' ὁσεβειδου
 διδασκαλία, πετύφω, μηδὲν ὀπι-
 σάμενος ἐ τὰ ἐξῆς. πύτοις οὐκ ἀ-
 ναθεμαλιθέντας δὸπὸ τ' ἀδελφότη-
 τος, μηδεὶς ὑμῶν δεχέσθω, μηδὲ
 ἀνεχέσθω τ' λεγομένων, ἢ γενο-
 μένων ὑπὸ αὐτ'. πάντα γὰρ οἱ γῆ-
 πος ψάδον, ἀλήθειαν οὐκ ἐκ λα-
 λήσασι. πεδέρχοι γὰρ τὰς πόλεις,
 οὐδὲν ἔπερον ὡσεδίζοντες, ἢ τῶ τ'
 φιλίας ὡσερῆμα, ἐ τῶ τ' εἰρήνης ὀνόματι, δι' ὡσεκρίσεως ἐκ κολακείας

ad genus humanum ad delēda pec-
 cata: qui crucifixus est, & mortuus,
 sine vlla suæ diuinitatis imminu-
 tione: qui resurrexit a mortuis, a-
 scendit ad celos, & sedet ad dexte-
 ram maiestatis Dei. Ista quidem
 ex aliqua parte epistola complexus
 sum, quandoquidem singula accu-
 rate literis prosequi, absurdum,
 vt dixi, ideo sum arbitratus, quod
 eadem res vestras pias ac studiosas
 mentes minime fugiant. Ista doce-
 mus, ista prædicamus, ista sunt ap-
 ostopolica ecclesiæ dogmata, pro
 quibus mortem oppetere non du-
 bitamus: nec vero moramur eos,
 qui nos ad hæc eiuranda & retra-
 ctanda compellere student; & li-
 cet nos tormentis cogere aggre-
 dianur, non tamen spem, quæ in
 hac fide est, abiiciemus. Cui do-
 ctrinæ Arius, Achilles, & reliqui
 pariter veritatis hostes refragati,
 ecclesia exturbati sunt; quippe
 cum sint a pia nostra doctrina pror-
 fus auersi, iuxta illam beati Pauli
 sententiam: *Si quis vobis euangeli-
 zauerit prater id quod accepistis, ana-
 thema esto, licet angelum e celo se si-
 mullet.* Quin etiam, *si quis aliud do-
 ceat, & non accedat sanis sermoni-
 bus Domini nostri Iesu Christi, & do-
 ctrina quæ secundum pietatem est, is
 inflatus est, nihil sciens.* & quæ le-
 quuntur. Istos vero a fratribus a-
 nathemati addictos nemo vestrum
 excipiat, neque eorum verba vel
 scripta audire sustineat. omnia
 enim præstigiatores ementiuntur;
 veritatem loqui nesciunt. Nam
 per vrbes circumcursant, non alio
 quidem studio adducti, quam vt
 amicitia obtentu, & pacis nomi-
 ne, literas per simulationem assen-
 tationemque dent, accipiantque:

Gal. c. 1. v. 8.

1. Tim. c. 6. v. 3.

2. Tim. 3. 6.

quo per illas in errorem mulierculas paucas peccatis onustas, quas dolo deceperint, facilius inducant. & quæ sequuntur. Quapropter istos, qui tot scelera contra Christum ausi sunt, qui religionem Christianam partim maledictis palam concidere, partim in iudiciis contumeliâ exponere; qui tempore pacis, quantum in illis est, persecutionem contra nos concitare; qui denique arcanum Christi generationis mysterium enervare impense laborarunt: istos, inquam, fratres carissimi, & fide nobiscum consentientes, auersati, vna nobiscum contra insanam eorum temeritatem adiungite suffragia, non aliter atque alii collegæ nostri, qui rem ægre ferunt, qui epistolas contra istos scriptas ad me miserunt, qui libello aduersus eos edito subscripserunt: quæ omnia per filium meum Apionem diaconum ad vos misi; ac primum epistolas collegarum qui sunt in tota Ægypto & Thebaide, deinde eorum qui Libyam, Pentapolim, Syriam, Lyciam, Pamphyliam, Asiam, Cappadociam, & alias regiones hisce finitimas incolunt: quorum exemplum vos imitantes, persuasum habeo ad nos itidem daturus literas. Et cum multæ aliæ curationes ad eos sanandos qui hoc errore vulnerati sunt, adhibita sint; tum istud etiam remedium ad medicinâ populo ab istis decepto faciendam inuentum est, obtemperanti, & cum consensum collegarum nostrorum intelligant, eorum auctoritate ad pœnitentiam se serio recipienti. Salutate vos ipsos mutuo vna cum fratribus qui vobiscum sunt. Opto, fratres carissimi, tum vos in Domino valere plurimum, tum fructum ipse ex vestro pio in Chri-

σταματά διδόναι ἢ λαμβάνειν, πρὸς τὸ πληρῶν διὰ τῶν τῶν ἰσῶν αὐτῶν ἠπειρημένα ὀλίγα ζωακτα-ερα σσορβιδύρα ἀμφοτέρως καὶ τὰ ἐξῆς. πούτοις οὐδὲν ποσῶ-ται καὶ Χρῆσοδὸν πολμήσαντας, ὅδῳ τῷ χριστιανισμῶν τῶτο μὲν δημο-σία διασύραντας, τῶτο δὲ ὁπὶ δι-κασιερίων ὁπιδεικλιῶν φιλοψιμα-μύοις, ὅδῳ διωγμῶν ἡμῶν ἐν ἐ-ριώη, τὸ ὅσον ἐπὶ αὐτοῖς, ἐπεγεί-ραντας, ὅδῳ τὸ ἀρρήτων μυστηρίων τῷ Χρῆσοδὸν γηνήσεως ἐκνδρῆσαν-τας, πούτοις ὑποστραφέντες, ἀγα-πητοὶ ἢ ὁμόψυχοι ἀδελφοί, συμ-ψηφοὶ γίνεσθε καὶ τῆς μανιώδοις αὐτῶν πόλμης, καὶ δι' ὁμοιότητη τῷ ἀνακατισαντων συλλετουργῶν ἡμῶν, καὶ ὁπιδεικλιῶν μοι κατ' αὐτῶν, καὶ τῶ τῶ μὲν σωυποστρα-ψαντων ἢ καὶ διεπεμψάμεν διὰ τῆς ὑοδ μου Ἀπίωνος τῶ διακό-νου τῶτο μὲν πάσις Αἰγύπτου καὶ Θεβαίδος, τῶτο δὲ Λιβύης πε-καὶ Πενταπόλειος, καὶ Συρίας, ἢ ἐπὶ Λυκίας, καὶ Παμφυλίας, Α-σίας, Καππαδοκίας, καὶ τῶν ἄλ-λων περιχώρων, ὧν καὶ δι' ὁμοιό-τητα ἢ παρ' ἡμῶν δεξέσθαι πέπι-δα. πολλῶν γὰρ μοι βοηθημάτων πρὸς ὅδῳ βλαβέντας πεπορισμέ-νων, ἢ τῶτο ἄρη) λισφάρμακων τῶ ἰσῶν αὐτῶν ἀπατηθέντος λαοδ, πρὸς μὲν, ἢ τῆς τῶν συλλετουρ-γῶν ἡμῶν συγκαταθέσειν εἰς μετέ-νοισαν διὰ τούτου ἐρχέσθαι σωυδα-ζόντων. Ασπασαθε ἀλλήλοις σω τῆ παρ' ἡμῶν ἀδελφότητι. ἐρρῶ-δαμ ὑμᾶς ἐν κλεῖω ὄχομαι, ἀγα-πητοὶ, ὁναίμεν ὑμῶν τῷ φιλοχρί-

ANNO CHRIS... 321

Σουφ... α. 127.

Εἰς τὸ... φησὶ... Κοινῶν... β. γ. δ. ε.

ANNO
CHRISTI
325.

του ψυχῆς. εἰσὶ δὲ Ἐνανθεματι-
δέντες αἰρεσιώται, ἔκτο πρεσβυτέ-
ρον μὲν, Ἀρειος· ἔκτο διακόνων δὲ,
Ἀχιλλᾶς, Εὐζώιος, Αειθαλής,
Λούκιος, Σαρμάτης, Ιούλιος,
Μινας, Ἀρειος ἕτερος, Ἑλλάδιος.

stum animo percipere. Sunt autem
hæretici anathemate damnati, ex
numero presbyterorum, Arius; ex
diaconorum autem, Achilles, Eu-
zoius, Aithales, Lucius, Sarmata,
Iulius, Menas, Arius alter, & Hel-
ladius.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΛΕ-
Ξάνδρου Ἀλεξανδρείας
ἐπιστολὴ β'.

ALTERA EPISTOLA
Alexandri episcopi
Alexandriæ.

Τοῖς ἀγαπῆται καὶ ἡμιωθέτοις
συλλειτουργοῖς, τοῖς ἀπαντα-
χθὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας,
Ἀλέξανδρος ἐν κυρίῳ χαίρειν.

*Dilectis & honorabilibus, qui ubi-
que sunt, catholica ecclesia commi-
nistris, Alexander in Domino sa-
lutem.*

Σοφ. βιβ.
α. κρ. γ'.

ΕΝΟΣ σώματ' ὄντ'
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας,
ἐν πολλῆς τε οὔσης ἐν ταῖς θείαις γρα-
φαῖς, πρεῖν τὸ σῶμα τῆς
ὁμοιοῦσας καὶ εἰρήνης.

CVM sit vnum corpus ecclesia
catholica, cumque in diuinis
scripturis præceptum sit, vt con-
cordiæ ac pacis vinculu seruemus:
*Vide reliquum infra apud Gelasium
in Actis Concilii Nicæni lib. 2. c. 3.*

Ex Socrat.
lib. 1. c. 3.
Epb. 4. c. 3.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
βασιλέως πρὸς τὴν συνέδον
πρὸ εἰρήνης.

CONSTANTINI IMP.
oratio ad Concilium Nicæ-
num de pace.

Εὐφ. βιβ.
α. κρ. γ'.

ΕΥΧΗΣ μὲν ἐμοὶ τέλος ἴδω,
ὦ φίλοι, τῆς ὑμετέρας δό-
λαύσαι χορείας· τοῦτου δὲ τυχόν,
εἰδέναι τῷ βασιλεῖ τῶν ὄλων τὴν
χαρὴν ὁμολογῶ, ὅτι μοι πρὸς τοῖς
ἄλλοις ἀπασιν, ἔπειτα κρείττον ἀγα-
θοῦ παντὸς ἰδεῖν ἐδώρησάτο· φημι
δὲ τὸ σωτηριώδη ὁμοῦ πάντας ἀ-
πολαβεῖν, μίαν τε κοινὴν ἀπάντων
ὁμόφρονα γνώμην θεάσασθαι. μὴ δὲ
οὐκ ἀσπίδου ἕως ἐχθρὸς τοῖς ἡμε-
τέροις καλοῖς λυμαίνεσθαι, μηδὲ τὴν
πυρρῶν θεομαχίας ἐκποδῶν
ἄρδεις, θεοῦ σωτήρος διώμει,
ἐπέρος ὁ φιλοπόνηρος δαίμων τῶν
θεῶν νόμον βλασφημίας πει-

QVONIAM mihi admodum
in optatis fuit, amici carissi-
mi, isto vestro confesfu aliquando
frui: iam eo potitus, regi & mode-
ratori omnium Deo ideo gratias
me agere debere fateor, quod mihi
præter alia omnia largitus est, vt
istud quod omnibus bonis antecel-
lit, nempe vos in vnum conuoca-
tos, vnamque omnes & consen-
tientem habituros voluntatem, o-
culis tandem aspiciam. Nolite igitur
pati, vt vlla inuidiæ tempestas,
nostris rebus prosperis inimica,
istud bonum labefactet: neq; cum
tyrannorū dimicatio contra Deum
suscepta, iam Dei virtute profliga-
ta sit, vt denuo perditus dæmon di-
uinam Christi disciplinam & reli-

Ex Euseb.
lib. 3. de vi-
ta Constant.
c. 12.
Prolixiorē
aliam Con-
stantini or-
ationē vi-
de infra a-
pud Gela-
sium lib. 2.
cap. 7.

gionem, malucolorum obtreccationibus lacerandā obiiciat: quandoquidem intestina seditio in ecclesia Dei conflata multo plus molestiarum & acerbitalis, quā quoduis bellum pugnave, videtur mihi in se complecti: atque hæc longe plus, quam externa, doloris afferre videntur. Cum igitur Dei optimi maximi nutu & auxilio adiutus, victoriam ab hostibus reportassem, nihilq; amplius mihi reliquum putarē, quam vt tum Deo gratias agerem, tum vna cum his qui, Deo opē ferente, per me essent in libertatem vindicati, communem lætitiā animo perciperem: vt primum defensio vestra ad aures meas præter omnem spem peruenit, rumorem illum de ea allatum non plane neglexi; sed optans in primis, vt huic rei mea opera & sedulitate remedium inueniretur, omnes vos abſque mora accerſiui. Ac tametſi lator equidem vehementer, cum iam vestrum confessum intueor: tunc tamen arbitror me res maxime ex animi sententia gesturum, vbi omnes vos animorum coniunctione colligatos, & vnam eamque cōmunem inter omnes, & tranquillam concordiam (quam quidem vos, cū sitis Deo consecrati, aliis etiam a Deo impetrare consentaneum est) vigere florere; intellexero. Itaq; ne vlla sit, quæſo, in vobis mora, o carissimi, ac ministri, boniq; famuli Dei, & cōmunis omnium nostrum Domini & Saluatoris: ne grauemini, inquam, deinceps causas diffensionis inter vos grassantis iā in medium afferre: primoque omnium operam detis, vt omnia vincula, quibus constricta tenetur controuersia, pacis legibus omnino dissoluantur. Sic enim estis & Deo omnium gubernatori rem gratam facturi, & mihi vestro conferuo maximum præstaturi beneficium.

ORATIO

καλλέτω ὡς ἔμοιγε παντὸς πολέμου καὶ μάχης δεινὴ ἔχραλεποτέρα ἢ τῆς ἐκκλησίας τῆς θεοῦ ἐμφύλιον νενόμισται σάσις· καὶ μάλλον ταῦτα τῆν ἕξωθεν λυπηρὰ καὶ φαίνεται, ὅτε τοῦ τὰς κτλ τῆν πολέμιων νίκας νάμαλι καὶ σωεργία τῆ κρείττονος ἡραμύλω, οὐδὲν τε λείπην εὐόμιον, ἢ θεῶν μὲν νομίζεν τὴν χάριν, συχαίρην δὲ καὶ τοῖς * ὑπὲρ αὐτῶν δι' ἡμῶν ἡλωθεσθαι νοῖς ὅτι τὴν ὑμετέραν διάστασιν παρ' ἐλπίδα πῶσαι ἐπυδομύλω, καὶ εὐδότερον τὴν ἀκολῶ ἐδύμύλω· τυχῆν δὲ καὶ τὸ το δεσπετίας δι' ἐμῆς ἀξίωμῶν ἰσσηρεσίας, εὐδὲν πάντας ἀμελλητῆ * συμπετεσιλάμύλω. καὶ χαίρον μὲν ὅσον τὴν ὑμετέραν οὐμήγυεν, τότε δὲ μάλισσα κρῖνω κατ' ἀρχὰς ἐμαυτ' ἀπαξῆν, ἐπέδαν τὰς ἡυχαῖς ἀνακραδέντας ἰδοίμι εὐδὲν πάντας, μίαν τε κοινῶν βραβεύωσ τοῖς πᾶσιν εἰρηνικῶν συμφωνίαν, λῶ καὶ ἑτέροις ὑμᾶς πρέπον ἀν' εἰν πρεσβείαν, εὐδὲν τῶ θεῶ καθεσθῆμῶν. μὴ δηοῦν μέλλετε, ὦ φίλοι, μὴ δὴ, λῆπουρροὶ θεοῦ, καὶ τῆ κοινῶν πάντων ἡμῶν διασώπου τε καὶ σωτῆρος ἀγαθοὶ δεσποῖντες, τὰ τῆς εὐ ὑμῶν διασώσεως ἀπὸ εὐδὲν ἡδη φέρην εἰς μέσον δεσποῖντες, πάντα σωδισμῶν ἀμφιλογίας νόμοις εἰρῆνης ὀπλιύσαομαι. οὐτῶ γὰρ καὶ τῶ ὀπῆ πάντων θεῶ τὰ δεσπετίας διαπεπραγμένον εἴητε ἀν', καὶ αἰμοὶ τῶ ὑμετέρον σωδισθῆσιν ὑπὲρ βάλουσαν δώσετε χάριν.

ANNO
CHRISTI
335.ANNO
CHRISTI
335.